

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра теоретичної і прикладної економіки

ШИМАНСЬКА УЛЯНА ВАСИЛІВНА

«ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ У
ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

051 «Економіка» («Прикладна економіка»)

Автореферат на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2022

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри

теоретичної і практичної економіки

Пилипів Надія Іванівна

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри бізнес-адміністрування,

П'ятничук Ірина Дмитрівна

Захист відбудеться «21» грудня 2022 р.

Дипломну роботу надано до захисту «05» грудня 2022 р.

Завідувач кафедри

Надія ПИЛИПІВ

ЗМІСТ

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	
1.1 Економічний зміст понять «інформаційні системи» та «інформаційні технології».....	
1.2 Класифікація інформаційних систем і технологій.....	
1.3 Нормативно-правове забезпечення роботи органів місцевого самоврядування в Україні.....	
Висновки до розділу 1.....	
РОЗДІЛ 2. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ РОГАТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.....	
2.1 Характеристика діяльності Рогатинської міської ради.....	
2.2 Аналіз програмних продуктів у діяльності органу місцевого самоврядування.....	
2.2.1 Програмний продукт «Соната».....	
2.2.2 Автоматизована інформаційна система «Місцеві бюджети».....	
2.2.3 Система дистанційного обслуговування «Клієнт казначейства – Казначейство».....	
2.2.4 Додаткові інформаційні продукти.....	
2.3 Особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності Рогатинської міської ради.....	
Висновки до розділу 2.....	
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	
3.1 Ключові переваги і перешкоди впровадження інформаційних продуктів.....	
3.2 Перспективи використання інформаційних систем та технологій.....	
Висновки до розділу 3.....	
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ.....	
Висновки до розділу 4.....	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасному світі одним із основних ресурсів розвитку будь-якого суспільства є інформація, а інформаційні системи та технології стають основними засобами підвищення ефективності діяльності людей. Важлива роль інформаційних технологій у розвитку суспільства полягає у швидкому отриманні, поширенні, обміні суспільством новими знаннями і, отже, підвищенні якості життя людей. Інформація та знання перетворюються на політичний, культурний, економічний та соціальний фактори, а також на найважливіший національний ресурс, які за великим рахунком формують та визначають добробут тієї чи іншої держави.

Використання сучасних інформаційних технологій та систем в органах місцевого самоврядування стає все більш актуальним, оскільки їхня робота постійно пов'язана з необхідністю аналізу та обробки величезної кількості найрізноманітнішої інформації.

Впровадження інформаційних технологій у систему місцевих органів дає можливість створювати, передавати, обмінюватися і зберігати величезні обсяги даних, якісніше аналізувати їх і покращувати якість роботи найрізноманітніших організаційних структур місцевої влади. Саме тому зараз від державних органів чекають ефективного використання інформаційних технологій у своїй діяльності, своєчасного пристосування до технологій, що розвиваються, вміння вирішувати питання, використовуючи при цьому доступні інформаційні технології.

Місцеві органи визначають відповідні структурні підрозділи та уповноважених посадових осіб, а для поширення інформації про свою діяльність використовують мережу Інтернет – створюють інформаційні сайти, спілкуються з населенням, оголошують про основні заходи тощо. Все це допомагає підвищити відкритість, прозорість, підзвітність органів місцевого самоврядування, а також посилити залучення населення до політичних процесів.

Об'єктом дослідження виступає процес інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування на прикладі Рогатинської міської ради.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти використання інформаційних систем і технологій в діяльності органів місцевого самоврядування.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних та практичних положень щодо підвищення ефективності використання інформаційних систем і технологій в діяльності Рогатинської міської ради.

Виходячи з мети дослідження були поставлені такі **завдання**:

- дослідити економічний зміст понять «інформаційні системи» та «інформаційні технології», проаналізувати основні підходи до класифікацій;
- розглянути нормативно-правову базу діяльності органів місцевого самоврядування;
- проаналізувати організаційну структуру та особливості роботи відділів виконавчого комітету Рогатинської міської ради;
- дослідити практичний досвід використання сучасних інформаційних систем і технологій у роботі Рогатинської міської ради;
- визначити актуальні проблеми та перспективи вдосконалення інформаційного забезпечення в діяльності органів місцевого самоврядування;
- розглянути основні компоненти системи забезпечення охорони праці в органах місцевого самоврядування.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження складають загальнонаукові принципи пізнання, методи статистичного й економічного аналізу, методи порівняння, системного аналізу, узагальнення, методи моделювання, прогнозування та графічного зображення даних.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи з питань діяльності органів місцевого самоврядування, публікації науковців, що стосуються теоретичної бази дослідження, а також звітно-статистичні дані діяльності Рогатинської міської ради.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у сучасному трактуванні та узагальненні основних підходів до визначення понять «інформаційні системи» та «інформаційні технології». Формулювання практичних рекомендацій щодо вдосконалення інформаційного забезпечення процесу управління для підвищення ефективності функціонування Рогатинської міської ради.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані та уточнені в роботі теоретичні положення і практичні рекомендації можуть бути використані для подальшого вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування. Напрацьований та узагальнений матеріал може стати основою для подальших наукових досліджень.

Апробація результатів дослідження. Запропоновані рекомендації та положення були викладені в ході III міжнародної мультидисциплінарної науково-теоретичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences» (Pisa, Italia, September 30th, 2022) та опубліковані у міжнародному науковому виданні «Collection of scientific papers «SCIENTIA» [60].

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел (91 позиція), додатків. Робота містить 16 таблиць, 27 рисунків, 21 додаток.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Теоретичні основи застосування інформаційних систем і технологій в діяльності органів місцевого самоврядування» досліджуються теоретичні основи теоретичні основи понять «інформаційні системи» та «інформаційні технології», проаналізовано підходи щодо їх класифікації. Розглянуто нормативно-законодавчу базу органів місцевого самоврядування.

У розділі 2 «Застосування інформаційних технологій у діяльності Рогатинської міської ради» подано загальну характеристику діяльності Рогатинської міської ради, функції відділів виконавчого комітету, а також проаналізовано соціально–економічні показники Рогатинської громади. У роботі розглянуто особливості застосування та принципи роботи низки програмних продуктів, а також здійснено огляд і аналіз інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності органу місцевого самоврядування.

У розділі 3 «Проблеми і перспективи застосування інформаційних систем і технологій в органах місцевого самоврядування» викладено аналіз впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на процес використання інформаційних систем і технологій в діяльності Рогатинської міської ради, а також запропоновано розробку мобільного додатку «Rohatyn Smart City», який має на меті підвищити рівень цифровізації міста Рогатина.

У розділі 4 «Охорона праці» розглянуто основні правила безпечного використання електричних пристроїв, поведінки при пожежах та наданні першої медичної допомоги.

ВИСНОВКИ

1. У сучасному світі одним із основних ресурсів розвитку будь-якого суспільства є інформація, а інформаційні системи і технології стають основними засобами підвищення ефективності діяльності людей. Проведене дослідження дає можливість розглянути теоретичні основи щодо трактування цих понять.

В процесі аналізу з'ясовано, що інформаційні системи являють собою взаємопов'язані компоненти, які працюють разом для збору, обробки, зберігання та поширення інформації для підтримки прийняття рішень, контролю, аналізу та візуалізації в організації. В той же час інформаційні технології – це підмножина інформаційних систем, які включають в себе апаратне та програмне забезпечення, що мають на меті автоматично отримувати, зберігати, відображати, передавати дані чи інформацію.

Використання сучасних ІС та ІТ в органах державного та місцевого самоврядування стає все більш актуальним, оскільки їхня робота постійно пов'язана з необхідністю аналізу та обробки величезної кількості найрізноманітнішої інформації. В Україні широко розвивається електронне урядування завдяки реалізації різноманітних проектів та співпраць всіх державних установ та органів місцевого самоврядування за допомогою впровадження цифрових технологій у кожній сфері.

Наступним кроком у дослідженні був етап класифікації інформаційних систем і технологій, адже існує різноманітна кількість типів, кожен з яких має свої специфічні випадки використання, функції та цілі.

2. Основними головними документами, яким підпорядковуються органи місцевого самоврядування є Конституція України, а саме розділ XI «Місьцеве самоврядування», а також Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», де описано правову систему, за допомогою якої функціонують місцеві органи. Також варто згадати низку різних Законів України та нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування, які є обов'язковими для них

та членів територіальної громади. Сюди входить Статут міської територіальної громади, регламенти, проєкти, протоколи, рішення міської ради, міського голови та міськвиконкому.

3. В результаті здійсненого дослідження, проаналізовано діяльність Рогатинської міської ради, утвореної вкінці 2020 року. Ефективному функціонуванню місцевої влади сприяє налагоджена організаційна структура виконавчих органів, яка дозволяє швидко, якісно і послідовно виконувати поставлені завдання та обов'язки працівників. Розглянуто специфіку функцій декількох відділів виконавчого комітету Рогатинської міської ради і результати здійсненої роботи.

Проаналізовано соціально – економічні показники Рогатинської громади, а саме: планові та фактичні показники бюджету громади протягом 2020 – 2021 років, структуру загальної площі і чисельності населення, динаміку безробітних осіб та зареєстрованих суб'єктів господарювання у Рогатинській МТГ. Отримані результати та дані свідчать про те, що діяльність Рогатинської міської ради успішно спрямовується на економічну, екологічну, освітню та соціокультурну сфери життя та розвитку громади, а також на комфорт і добробут населення.

4. Значущу роль в організації роботи міської ради відіграє впровадження новітніх інформаційних систем і технологій, які полегшують роботу держслужбовців, та удосконалюють якість і процес інформаційного забезпечення органів влади. Працівники відділів виконавчого комітету Рогатинської міської ради у своїй роботі використовують низку програмних комплексів та інформаційних систем. У дипломно магістерському дослідженні розглянуто особливості застосування та принципи роботи таких програмних продуктів як, «Соната», «АІС Місцеві бюджети», система дистанційного обслуговування «Клієнт казначейства – Казначейство», «Система електронного документообігу «sX-Space.Government», а також низку програмних продуктів у роботі ЦНАПу, які позитивно впливають на якість надання адмінпослуг громадянам.

5. Наступним кроком у дослідженні був огляд і аналіз інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності Рогатинської міської ради, які на даний момент є рушійною силою для встановлення двостороннього діалогу із населенням громади. Одним із основних компонентів є офіційний веб-сайт, де відображені: важливі документи, рішення, протоколи, важливі новини тощо.

Також створені офіційні онлайн сторінки та канали Рогатинської міської територіальної громади в таких популярних соцмережах, як Facebook, Instagram, Telegram і YouTube. Публікація нових дописів відбувається щоденно і миттєво, паралельно із появою нової і важливої інформації. Оскільки створення відеоконтенту для YouTube каналу «Рогатинська міська територіальна громада» потребує більше часу, тому відео публікуються приблизно 2-3 рази на тиждень.

6. За допомогою розробленого SWOT-аналізу в дипломно магістерській роботі було виявлено вплив внутрішніх і зовнішніх чинників на процес використання, розвитку інформаційних систем і технологій в діяльності Рогатинської міської ради. Виокремлено сильні сторони і можливості, які переважають над слабкими сторонами і загрозами. До позитивних сторін віднесено уже закладені засади електронного урядування у діяльності ради, які дозволяють автоматизувати обробку великої кількості інформації, швидко її передавати та економити час, ресурси та зусилля. Однією із перспективних можливостей є формування смарт-дестинації в Рогатині, оскільки місто має усі засади для провадження даної концепції.

Можливі ризики, які чинять негативний вплив на діяльність і розвиток Рогатинської міської ради є хід подій в російсько-українській війні і її негативні наслідки по усій території України. У зв'язку цим в країні спостерігається нестабільна соціально-економічна ситуація, яка впливає на діяльність органів місцевого самоврядування. Через часті ракетні удари з боку російської армії, на даний момент виникають технічні проблеми з електроенергією, Інтернетом і мобільним зв'язком. Тому відсутність рівності в доступі населення до мережі Інтернету ще більше зростає.

З огляду на аналіз сильних і слабких сторін, місто має усі перспективи і можливості створити інформаційну платформу «smart city». В концепцію «розумного» міста також входить співпраця із місцевим бізнесом, що гарантуватиме позитивне економічне зростання від кожної ініціативи.

В рамках дипломно магістерського дослідження запропоновано розробку мобільного додатку «Rohatyn Smart City», який має на меті ще більше підвищити рівень цифровізації міста, оскільки містить різноманітні функції та цифрові послуги для громадян. Мобільний додаток «Rohatyn Smart City» включає в себе функції, які напряду стосуються комунальних платежів, туристичних програм, зручного паркінгу, локацій із Wi-Fi-зонами, картки лояльності громадянина та інших категорій. У ході роботи розроблено інтерфейс головної сторінки додатку, який відображається користувачу після завантаження і входу в нього. Калькуляція витрат дає змогу спрогнозувати стратегію розробки мобільного додатку і визначити платоспроможність Рогатинської міської ради.

7. Важливе місце у роботі будь-якого підприємства чи установи є розроблений комплекс заходів щодо створення безпечних умов праці. Оскільки практично усі технічні пристрої працюють від електрики, варто належним чином знати, як правильно поводитися із такими приладами, електричним струмом, а також, що потрібно робити у випадку пожежі та як надати першу медичну допомогу потерпілому.

Отже, проведене дипломно магістерське дослідження дало змогу підтвердити той факт, що використання інформаційних систем і технологій в органах місцевого самоврядування в Україні, здатні значно покращити ефективність і рівень роботи держслужбовців, що великим чином впливає на зростання комфорту і якості життя населення.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

1. Шиманська У.В., Пилипів Н.І. Актуальні тенденції та перспективи використання інформаційних технологій в бухгалтерському обліку. *Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference, September 30, 2022.* Pisa, Italian Republic: European Scientific Platform. 2022. P. 16–18.